

מולדובה/ בְּדִז'יץ' סְמֶטְנָה

הצעות לדרכי למידה / דר' שרית טאובר

מרכיבים מוזיקליים בולטים שישמשו נקודות אחיזה בתהליך הלמידה של היצירה :

א. הפתיחה.

מאפיינים מוזיקליים בולטים :

1. תופעת שני החלילים המעלים דימוי של זרימת המים התמידית.
2. שתי פסוקיות קצרות בתיבות הראשונות ובעקבותיהן פסוקים מתמשכים כמעט ללא מנוחה.
3. ליווי עדין בפיציקטי בכינורות וצלילי הנבל.
4. נקודת העוגב על הצליל סי ביוולות (ת' 24-27).
5. צלילי המשולש שמסיים את הפתיחה בשלוש הקשות.

הצעות לדרכי הלמידה :

1. התלמידים יזהו את כלי הנגינה.
2. התלמידים יתארו בתנועה את אופי המלודיה של החלילים.
3. התלמידים יזהו את צלילי המשולש בהצבעה, ובהאזנה נוספת יביעו את הצליל הארוך בתנועת מחיאה מאד עדינה וארוכה.
4. התלמידים "יצבטו" מיתר דמיוני בצלילי הפיציקטי.
5. תנועה במרחב : קב' ילדים נעה באופן זורם ומתארת את זרימת החלילים (תנועה זורמת, בכל המרחב) והשנייה עומדת במקום ו"צובטת" באוויר לפי צלילי הפיציקטי .
הערה : שלב זה מחייב הקשבה רבה שכן צלילי הפיציקטי אינם סדורים בתבניות קבועות.
6. זיהוי נקודת העוגב (לכיתות גבוהות) –
הכנה : התלמידים ישירו צליל ממושך על הצליל סי. יאזינו ויזהו צליל ארוך וממושך, ויביעו אותו בתנועת יד אופקית איטית.
7. התלמידים יבחרו מתוך רשימת תופעות טבע את אלו המתאימות לפתיחה הנשמעת. הם ינמקו את דבריהם (בעזרת תיווך המורה) באמצעות שימוש במרכיבים מוזיקליים. (משך הצלילים, צלילים דקים או עבים, עוצמה הצליל וכו').

ב. המנגינה הראשית.

מאפיינים מוזיקליים בולטים :

1. פיסוק ברור : ארוך (חוזר פעמיים) - קצר - קצר.
2. צלילי המשולש המעטרים את הפסוקים במספר תבניות.
3. הופעה מזוירית של הפסוק הארוך בסיום החטיבה.

הצעות לדרכי הלמידה:

- זיהוי המשולש שמעטר את הנושא במקומות שונים, בכמה תבניות: בצלילי המשולש התלמידים יצביעו, ימחאו מחיאה ארוכה לבד, ימחאו ביחד עם בן זוג, ינוע צעד אחד קדימה במרחב וכו'.
- זיהוי הפסוקים ההולכים ומתקצרים בהצבעה, או בהחלפת כיוון במרחב בסופי הפסוקים, או בהעברת כדור בסופי הפסוקים.
חשוב לציין כי ניתן לשמוע את החלוקה לפסוקים במספר דרכים, בעיקר את הפסוק הראשון הארוך.
- תרגול להבחנת הרעיון בין מינור ומז'ור: התלמידים יזהו את הנושא בהופעתו המאז'ורית לפי קביעת תנועה מבדילה.

ג. חטיבת צלילי היער: קרנות הציידים.

בחטיבה זו התלמידים יאזינו בלבד, ולאחר ההאזנה מומלץ לדון בתופעות הבולטות שלה: גוון הכלים, אופי, דימויים על נופי הצליל ונופי הטבע המדומיינים.

ד. חטיבת צלילים מהכפר שעל גדות הנהר: ריקוד עממי בחגיגת נישואין

מאפיינים מוזיקליים בולטים:

מלודיה קצרה הפותחת בחזרה על אותו צליל וחוזרת פעמים רבות.

1. סימון הצלילים החוזרים בשתי אצבעות המקישות על הכף היד. בשאר המנגינה- האצבע מציירת את המנגינה באופן חופשי במרחב.

2. במרחב- צעיזה במקום בצלילים החוזרים ובשאר המנגינה תנועה זורמת במרחב. באופן דומה ניתן לפזר חישוקים במרחב. בצלילים החוזרים -צעדים בתוך החישוק ובשארית המנגינה – הליכה בין החישוקים.

3. בזוגות- הקשת הצלילים החוזרים במחיה עדינה משותפת.

4. בזוגות עומדים במרחב. מתחילים כמו בסעיף הקודם, ובשארית המנגינה נעים לבד במרחב ועוצרים שוב ליד בן זוג חדש להקשת הצלילים החוזרים בהופעה נוספת של המנגינה.

5. במעגל חיצוני ומעגל פנימי: הילדים במעגל החיצוני מקישים את הצלילים החוזרים ובהמשך המנגינה נעים כולם צעד אחד שמאלה לבן זוג חדש, איתו הם מוחאים את הצלילים החוזרים ושוב נעים שמאלה... מעגל פנימי - עומד במקום בכל פעם מוחא כף עם בן זוג חדש.